

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2539 - 2550 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายแห่งความเป็นเลิศทางการศึกษาในปี 2550 โดยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 1-2)

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาคือเป็นแนวทางหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของชาติ โดยทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางหลักการสำหรับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) กล่าวคือ หลักการการมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ หลักการกระจายอำนาจ คือนอำนาจให้สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาได้อย่างเป็นอิสระ ตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ดังที่คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษารวบรวมของกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้เสนอหลักการและแนวทางที่สำคัญในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการไว้ว่า การปฏิรูประบบบริหารเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่แท้จริง พึงยึดหลักการ 3 ประการคือ ความเป็นเอกภาพ การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือระบบบริหารการศึกษาคงต้องสร้างเอกภาพด้านนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับหน่วยปฏิบัติมีอิสระในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้ประชาชน เอกชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ท้องถิ่นของตนเองได้อย่างเต็มที่

จากแนวคิดหลักการ และเหตุผลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาของสถาบัน หน่วยงาน องค์กรและนักวิชาการ ได้ก่อให้เกิดกระแสแห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการศึกษาในทุกระดับเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาทั้งในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศได้กำหนดนโยบาย แนวทางเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, บทนำ) ในส่วนของด้านการบริหารต้องมีคณะกรรมการโรงเรียนที่มีผู้ปกครองชุมชนองค์กรท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยการบริหารโรงเรียนใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการบริหาร และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และนอกจากนี้ยังได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. องค์กรท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
2. ใช้แผนยุทธศาสตร์บริหารโรงเรียน
3. จัดทำแผนผังโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ
4. การทำโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน
5. การมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข
6. จัดการเรียนการสอนโดยมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างถาวร
7. จัดและใช้ห้องปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์สูงสุด
8. ใช้เทคโนโลยีทันสมัย และความเหมาะสม
9. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเต็มศักยภาพ
10. พัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน

จากกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนทั้ง 10 ประการดังกล่าว ได้มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในรูปของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 7 - 12) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไว้ดังนี้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งมีบทบาทหน้าในการกำหนดนโยบายสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาในการพัฒนาโรงเรียน และดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหาร การนิเทศการศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถบริหารงานได้ด้วยความสามารถของตัวเอง และให้คณะกรรมการ

โรงเรียน กลุ่มบุคคล องค์กรในท้องถิ่นชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการ ส่วนทางด้านนโยบายและเป้าหมายในการปฏิรูปการบริหาร และการจัดการศึกษานั้นกล่าวว่า การปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยมุ่งให้เกิดการประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานรวมทั้งการพัฒนาโครงสร้าง องค์กร การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา ตลอดจนได้บุคคลครอบครัว องค์กรชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับการกระจายอำนาจ ให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหาร สอดคล้องความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์ในการบริหารงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 4-6) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่มีรูปแบบการบริหารที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการกำหนดทิศทางร่วมกันพัฒนาโรงเรียนอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นหลักในการพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, หน้า 1) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นในรูปของคณะกรรมการดำเนินการ กำหนดภาพรวม จุดหมาย เป้าหมาย บทบาทภารกิจของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ร่วมกัน ตลอดจนการดำเนินการในด้านการบริการ อำนวยความสะดวกด้านการสนับสนุนช่วยเหลือ การให้อำนาจในการตัดสินใจด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน เป้าหมายภารกิจอันยิ่งใหญ่ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวจะบรรลุเป้าหมาย และประสบผลสำเร็จไปไม่ได้ ถ้าขาดองค์กรหน่วยงานปฏิบัติที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งกระจายอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบต่อโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว จึงได้มีแนวทางนโยบายในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษามาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นองค์กรหน่วยงานระดับปฏิบัติที่มีบทบาท และภารกิจที่มีความสำคัญที่ใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น และกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ ภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาที่รับผิดชอบจัดการศึกษาให้กับเยาวชนที่มีอายุอยู่ระหว่าง 3-15 ปี กล่าวคือในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น (สมเดช สีแสง, 2539, หน้า 129-132) นับได้ว่าเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษา ที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามที่สังคม ชุมชน ประเทศชาติต้องการ ด้วยเหตุนี้ ในการที่จะจัดการศึกษา

อย่างไรให้มีคุณภาพมาตรฐานที่ต้องการได้โดยการจัดระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือการจัดการด้านทรัพยากรบุคคล เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิชาการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของโรงเรียน ทั้งนี้ก็เพราะเป็นเหตุว่า ทรัพยากรดังกล่าวในโรงเรียนประถมศึกษามีความหลากหลาย และแตกต่างจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เป็นอย่างมาก กล่าวคือปัจจัยที่เป็นตัวป้อน คือ นักเรียน เด็กเล็ก และเยาวชนนั้นเป็นสมาชิกพื้นฐานของชุมชนสังคม ดังนั้น แนวทางนโยบาย จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา จึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังคมและรัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง ดังที่วิสัยทัศน์ทางการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียน (กรมวิชาการ, 2539) ไว้ว่า โรงเรียนตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์สำหรับผู้เรียน โดยการที่โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จในการบริหารงานสมาชิกในโรงเรียนจะต้องมีความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานของเขาได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า และมีความรู้สึกที่ตนเองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และนอกจากนั้นผู้นำชุมชนองค์กรท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ตลอดจนโรงเรียนมีการบริหารการจัดการดำเนินการด้วยตนเอง (Self management) กล่าวคือมีอำนาจในการตัดสินใจมีการวางแผนในการบริหารงานนั่นเอง

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายการจัดระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 47)

1. การปฏิรูประบบบริหารโรงเรียน

1.1 การปรับปรุงระเบียบกฎหมายแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลงให้เกิดความเป็นอิสระและคล่องตัว

1.2 ให้มีการมีส่วนร่วมของบุคลากร และคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหารงาน

1.3 แสวงหาความร่วมมือจากภาครัฐ และเอกชน องค์กรชุมชนท้องถิ่น

1.4 จัดให้มีการวางแผนและใช้แผนเป็นเครื่องมือการบริหาร

1.5 จัดให้มีการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมถูกต้องกับสภาพท้องถิ่น

2. การบริหารและการสนับสนุน

ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร และการนิเทศการศึกษา โดยเน้นการปฏิรูประบบบริหารการกระจายอำนาจ ให้โรงเรียนมีอำนาจตัดสินใจดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีอิสระให้มีการใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการบริหาร การปรับปรุงการบริหาร งบประมาณ การนำ

นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารหลักสูตร ตลอดจนการให้กลุ่มบุคคล องค์กรชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร นับได้ว่าเป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความเป็นรูปธรรม และชัดเจนมากขึ้น

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 ได้บัญญัติให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวินิจฉัย และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ โดยมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษา อบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, มาตรา 9 (สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, 2542, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น
3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และมีการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

กล่าวได้ว่าตามเจตนารมย์ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาตินั้นต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ไม่ว่าจะทางด้านการจัดระบบ โครงสร้าง การบริหาร การจัดการ การพัฒนาคุณภาพของผลผลิตในรูปของการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสุขภาพแวดล้อมของ สังคม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาของสังคมไทยในศตวรรษใหม่ให้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่แท้จริงโดยมีสถาบัน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษา และที่มีอยู่ในสังคมทุกส่วนได้ร่วมกันจัดการศึกษาให้มี คุณภาพและมาตรฐานตามที่ทุก ฝ่ายต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ความชัดเจนในด้านระบบบริหารการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนของ โรงเรียน หรือสถานศึกษายังต้องใช้เวลาศึกษาทดลอง และการบัญญัติกฎหมายรองรับ แต่สิ่งที่เป็นความ ชัดเจน ก็คือความมีอิสระในการบริหารจัดการของโรงเรียน ซึ่งสามารถจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ ตามความต้องการของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

จากแนวคิดหลักการและนโยบายปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นของหน่วยงาน องค์กร สถาบันและนักวิชาการใด ๆ ก็ตาม จะเห็นได้ว่ามีแนวทางการปฏิรูป ที่สำคัญควรแก่การนำ มาศึกษา วิจัยใน 3 ประเด็นหลัก คือ ความเป็นอิสระในการบริหาร การใช้แผนยุทธศาสตร์ใน การบริหาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน ปีการศึกษา 2541 จำนวน 74 โรงเรียน มีภารกิจ หลักในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดย ได้ดำเนินการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาดังนี้

ตามนโยบายการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลอัน เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน และโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ โดยทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดตามจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2541 จำนวน 74 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 74 คน

1.2 ประธานคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จำนวน 74 คน

1.3 ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 753 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยศึกษาเกี่ยวกับด้าน

2.1 ความเป็นอิสระในการบริหาร

2.2 การใช้แผนยุทธศาสตร์ในการบริหาร

2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

การปฏิรูประบบบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การปรับปรุงระบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นความเป็นอิสระในการบริหาร การใช้แผนยุทธศาสตร์ในการบริหาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

ความเป็นอิสระในการบริหาร หมายถึง การมีอำนาจในการตัดสินใจ สั่งการในการดำเนินงานในโรงเรียน ในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินและงบประมาณ และด้านการบริหารหลักสูตร

การใช้แผนยุทธศาสตร์ในการบริหาร หมายถึง การใช้แผนพัฒนาโรงเรียนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ร่วมจัดทำขึ้นตามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และชุมชนท้องถิ่นโดยโรงเรียนได้ใช้แผนนี้เป็นหลักในการจัดการและการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่กำหนดร่วมกันไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร หมายถึง การเข้าไปมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน และการรับบริการจากโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ผู้ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ประธานคณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดลำพูนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้ข้อมูลเป็นแนวทางสำหรับนำไปประกอบการพิจารณา ปรับปรุงระบบบริหารการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เพื่อเตรียมการไปสู่การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ